

Wstęp

Chciałybyśmy przedstawić Państwu monografię, która jest zbiorem artykułów przygotowanych przez badaczy z obszaru nauk o zarządzaniu i jakości, wywodzących się z głównych krajowych ośrodków badawczych. Książka składa się z dwudziestu opracowań, które omawiają współczesne wyzwania z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem – zarówno z perspektywy teorii, jak i praktyki. Z punktu widzenia zawartości merytorycznej i zakresu badań w monografii wyodrębniono trzy części – dotyczące procesów, projektów i ryzyka.

Pierwsza część poświęcona jest tematyce zarządzania procesowego. Można tu wyróżnić badania związane z zarządzaniem procesowym w kontekście tworzenia organizacji odpowiedzialnych społecznie i środowiskowo. W tej grupie znalazło się opracowanie dr Renaty Brajer-Marczak, omawiające założenia i praktyczne wyzwania wdrożenia koncepcji Green Business Process Management (Green BPM), jak również artykuł dr Agaty Rudnickiej-Reichel oraz mgra Jakuba Brzezińskiego, podejmujący problematykę procesu zakupów na rynku B2B w kontekście celów zrównoważonego rozwoju i wytycznych ISO 20400. Dr hab. Paweł Głodek przedstawia procesowe spojrzenie na relacje pomiędzy doradcami a przedsiębiorcami prowadzącymi małe firmy. Obszerne badania ilościowe pozwoliły na sformułowanie klasyfikacji działalności doradczej ze względu na charakterystykę współpracy obu podmiotów. Kolejny artykuł zawiera badanie dr Katarzyny Huk, koncentrujące się na procesach w logistyce, w szczególności na wskazaniu zależności i etapów tworzenia map procesów w ramach logistyki zwrotów. Opracowanie dr hab. inż. Joanny Kałkowskiej porusza problematykę wyzwań technologii i organizacji wytwarzania maszyn – mikrobusów i autobusów – w kontekście koncepcji Przemysłu 4.0. W ramach badań prowadzonych metodą delficką autorka formułuje pięć inteligentnych wyzwań przyszłości, wobec których stoją dziś technologia i organizacja procesów wytwarzania maszyn. Zamykające sekcję procesów opracowanie dr hab. Beaty Domańskiej-Szarugi i dr Wioletty Weredy przedstawia propozycję metody oceny dojrzałości procesów w organizacji na podstawie autorskiego modelu dojrzałości procesu zarządzania ryzykiem w urzędach jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

W kolejnej części książki znalazły się artykuły poruszające tematykę zarządzania projektami. Ten obszar otwiera artykuł dra hab. Seweryna Spałka,

poszukującego odpowiedzi na pytanie, które ze współcześnie dostępnych technologii mogą implikować szczególne wyzwania dla zarządzania projektami. Przeprowadzone badanie ilościowe pozwoliło na zidentyfikowanie technologii związanych z Przemysłem 4.0 oraz mediami społecznościowymi jako stanowiących obecnie największe wyzwania dla zarządzania projektami w organizacjach. Opracowanie dr hab. Ewy Sońty-Drażkowskiej eksploruje możliwości integracji podejścia design thinking i zarządzania projektami. Jako wynik analizy sformułowane zostały szanse i ograniczenia wykorzystania tej metody w projektach oraz nakreślone zostały obszary przyszłych badań. Kolejny artykuł w tej części monografii, przygotowany przez dra Macieja Brzozowskiego, bada postrzeganie sposobu zarządzania projektami w organizacjach, a w szczególności częstotliwość stosowania wybranych metodyk zarządzania projektami wraz z oceną ich przydatności. Autor wykazał, iż w badanych organizacjach najczęściej stosowany jest częściowo metodyczny sposób zarządzania projektami, natomiast najpopularniejszymi metodykami zarządzania projektami okazały się Project Management Body of Knowledge (PMBok), Agile oraz metodyka PRINCE2. Respondenci wysoko ocenili przydatność stosowanych metodyk zarządzania projektami. Nawiązując do nowych trendów w zarządzaniu projektami, dr hab. Paweł Wyrozębski i mgr Hubert Cichocki omawiają problemy zwinnych transformacji w dużych organizacjach. Wśród obszarów kluczowych dla skuteczności zwinnych transformacji autorzy identyfikują architekturę, koordynację między zespołami, proces skalowania oraz zarządzanie portfolio projektów. Kolejne opracowanie w ramach części zarządzania projektami prezentuje sposoby identyfikacji ryzyka w projektach. Autorka, dr Hanna Soroka-Potrzebna, porównuje sposoby identyfikacji ryzyka stosowane w praktyce z wytycznymi metodycznymi organizacji IPMA Polska. Analiza porównawcza wyników badań ukazała czynniki warunkujące stosowanie metod rekomendowanych przez specjalistów, jak również pozwoliła stwierdzić, że pokrywają się one częściowo z tymi wykorzystywanymi w praktyce. Kolejne opracowanie, przygotowane przez dr hab. Beatę Skowron-Mielnik oraz dra Grzegorza Sobieckiego, koncentruje się na badaniu znaczenia zaufania w projektach interimowych. Interim management rozumiany jest tu jako zapewnianie zewnętrznego personelu kierowniczego, odpowiedzialnego za czasowe, zdefiniowane co do celu i zakresu działanie wewnątrz organizacji, nastawione na osiągnięcie konkretnych i trwałych rezultatów biznesowych. W badaniu zdefiniowane są trzy kategorie czynników skuteczności projektu interimowego: zaufanie, władza oraz wiedza. Wyniki wskazują na kluczowe znaczenie zaufania jako warunkującego dwie pozostałe kategorie czynników. Dopełnieniem rozważań jest ostatni artykuł w części dotyczącej

zarządzania projektami, opracowany przez dra inż. Roberta Kamińskiego. Został on poświęcony kulturowym uwarunkowaniom zarządzania projektami. Autor analizuje relacje pomiędzy strukturą organizacyjną projektu a subkulturą zespołu projektowego.

Ostatnia część monografii omawia aktualne zagadnienia zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwach. Artykuł dra hab. Bartosza Jasińskiego poświęcony jest identyfikacji czynników kształtujących poziom akceptacji ryzyka w radach nadzorczych przedsiębiorstw. Następne opracowanie, przygotowane przez dr hab. inż. Katarzynę Sienkiewicz-Małyjurek, dotyczy ryzyka współpracy w sieciach publicznych. Badanie charakteryzuje ryzyko takiej współpracy oraz proponuje ramowy proces zarządzania tego typu ryzykiem. Kolejny artykuł, opracowany przez dr hab. Izabelę Jonek-Kowalską, ma na celu identyfikację i charakterystykę czynników behawioralnych w zarządzaniu ryzykiem w polskich przedsiębiorstwach. Obszerne badania ilościowe ujawniają, że polskie średnie i duże przedsiębiorstwa postrzegają ryzyko głównie jako zagrożenie. Charakteryzuje je także wysoka deklaratywna skłonność do podejmowania ryzyka, która nie znajduje jednak bezpośredniego odzwierciedlenia w postawach wobec ryzyka (dominuje unikanie ryzyka). Percepcję szans i zagrożeń polskich przedsiębiorstw w kontekście wykorzystania outsourcingu analizuje dr Jakub Drzewiecki. Uzyskane rezultaty badań ilościowych wskazują na co najwyżej słaby poziom korelacji między percepcją szans i zagrożeń a zakresem wykorzystywanego outsourcingu. Przeprowadzone badania potwierdziły wpływ percepcji szans i zagrożeń na dojrzałość outsourcingu, przy czym wpływ ten okazał się nieznacznie silniejszy w przypadku szans. Pozostałe artykuły dotyczą specjalistycznych obszarów zarządzania ryzykiem. Dr hab. inż. Ewa Kulińska oraz mgr inż. Julia Giera badają aspekty ekologicznego zarządzania ryzykiem w gospodarce magazynowej wyrobów gotowych w branży dóbr szybko zbywalnych (Fast Moving Consumer Goods – FMCG). W badaniach określono poszczególne czynniki ryzyka procesu magazynowego. Wskazano również metody przeciwdziałania wystąpieniu danego czynnika ryzyka, przy równoległej ochronie środowiska naturalnego. Natomiast mgr inż. Paweł Derek zajmuje się problemami wynikającymi ze zmian klimatu i analizuje rolę narodowych służb hydrologiczno-meteorologicznych w zarządzaniu ryzykiem kryzysowym związanym z katastrofami naturalnymi na przykładzie Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego (IMGW-PIB). Celem artykułu jest przedstawienie zaleceń formułowanych przez Światową Organizację Meteorologiczną (WMO) oraz przeanalizowanie ich implementacji na przykładzie IMGW-PIB. Monografię zamyka opracowanie przygotowane przez dra inż. Konrada Niziołka oraz dr inż. Katarzynę

Boczkowską. Przedstawia ono wyniki badań dotyczących wpływu wdrożenia znormalizowanych systemów zarządzania na poziom partycypacji pracowników w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wierzymy, że opracowania zawarte w niniejszej publikacji zwrócą Państwa uwagę, gdyż omawiają one nowe i jeszcze mało rozpoznane obszary badań dotyczących trzech ważnych dziedzin działalności przedsiębiorstw: procesów, projektów oraz zarządzania ryzykiem.

Dr hab. Ewa Sońta-Drażkowska

Dr Izabela Bednarska-Wnuk